

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De daniele. ca. j.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Danielis

Ece ego congregabo regnū iuda et regnū efratim. et faciā eos in gentē vnā et regnū vnū. et seruus meus dauid princeps erit eorū in ppeptuū. Et locus est dñs ad ezechielē. Fili hominis vaticinare aduersus gog: et terrā magog dices. Hec dicit dñs. Ece ego sup te gog princeps mosoch et tubal seducā te: ascendere te faciā de lateribz aqilonis. et adducā te sup mōtes isrl: et cades ibi tu et oīa agmīa tua. et dicā volucrībz celi et bestijs tēre. Properatez currite vndiqz ad victimā quā imolo vobz super mōtes isrl: vt comedat carnes fortūū: et sanguine pncipū terre bibat. Et ossibz corrosis dabo sepulcrū noiātū. et mittā ignē in terrā magog. et in his quibz habitāt in insulis cōfideēt. Hoc fabulāt

Non qd sit fabula de regnū mille annoz: et qd tūc erit exercitū gog et magog. Imo historia. sed qz sic ab hebreis appellat

hebrei futuruz post regnū mille annoz: et qd tūc erit exercitū gog et magog. Imo historia. sed qz sic ab hebreis appellat

A pols qd ē multū: et andros qd est vir. vlt a pols qd est plura

ralitas. et andros qd est vir. inde polandriū quasi viroz multoz sepultura.

Qfacta est manus dñi sup ezechielē.

Caplm. VI.

Decimo quī

to āno trāsmigratōis spē ē ann^o pccij. regnū nabuchodonosor. p mo mēse. et die mēsis. xliij. anno postqz pculsa ē ciuitas i bac ipa die facta est manus dñi sup ezechielē. et adduxit eū in spū i terrā isrl: sup montē excelsum. et oñdit ei descriptionez ciuitatū et tēplū sup quā ad lram nri siluerunt autores. Porro ezechiel in chaldaea inē cons captiuos iudicauit trāsgressores legis. et pccī pue qsdā de tribu dan et gad qd i dñm cōmīterēt ipia: legē psequēdo custodes. Et fecit vt dicē epiphanius eos pdigū magnū. qz filij eorū et vniuersa pccora a serpentibz pferūt: et pdixit qd tribu ille nō reuerterent ad ppa: sed i medie regionibz remanerēt. ppter qd exacerbatim eū distraxerūt cū eqs p crepidines saiorū et exerebatur eū. et sepelierūt euz in agro manlim in sepulcro sem et arfarat: i spē

lunca duplici. In cui⁹ similitudinē abraā fit hebron sepulcrū fare cōposuit Duplex at dicitur eo qd camerata sit. et auersa a supficie terre sūmimas ei⁹ a pte vna. verū ex pte alta in petra suspensa sit sup terrā. Iste ppha ppo dedit sūgnū in fluuio chobar: vt qñ deficeret sustinerēt desolatōnē terre sue. tūc speraret regressū ad hierlm qñ inuidaret. Ad eū qñqz uenerat plima multitudo cōcaptiuoz ad flumēz chobar et chaldei rebellionē verti irruerūt sup eos. Ipso pccō suis siltēs aqz flumīs sup aqz ambulās cū oī multitudie: ad alterā ripam se recepit. et quotqz hostiū psumperāt eos seq summei sūt. et p orationē subito largā pisciū copā ppo pstitit ad vescendū. Sepe qz multis deficientibz vitā restituit.

De dantele. ca. j. Vltio pma. ca. ij. Vltio scda. ca. iij. Vltio tertia. ca. iij. Catalogus regū ba bylonis. ca. v. Vltio q̄rta. ca. vj. Vltio. v. dan. ca. vij. Vltio sexta. ca. viij. Vltio septima. ca. ix. Vltio octaua. ca. x. Vltio nona. ca. xi. Vltio decima. ca. xij.

Incipit historia danielis. Capitulum. I.

Propheta

uit etiā i chaldaea dantele qd fm iosephū et epiphaniū d semine regis iude fuit. s; lxx. pō de tribu leui qd i titulo fas

p

bule belis ita ponit

Hō qdaz erat sacerdos noie daniel fili⁹ abdo puiū regis ba bylonis nat⁹ fuit i be teroth supiore Et fuit adō cast⁹ qd a ptri bulibz suis spado putat et. Libz ei⁹ trāstulit hiero. ad peritionem panle et custochij cum magna difficultate. Script⁹ em erat hebraicis lris: s; chaldaico sermone. nec legebat ab ecclia fm. lxx. qd multū a veritate disto. s; fm theodotioz nē qd apud hebreos nec susanne bz historiaz

Scriptū de bele hebrei fabulam dicunt nō qd de veritate cōstet. s; ipi danielē hebrei scripsisse negāt.

Sicut videm⁹ gallico cū scriptū latinis lris. nec tñ oī cognoscens et lras hoc patet.

Historia Libri

nec hymnū trū puerorū, nec belis draconis
q̄ fabulā de q̄ altius ordiemur, hoc p̄mittē
tes q̄ alij p̄phetarū lōge aū captiuitatē dnaz
tribunū de ea p̄betarūt, vt esaias ⁊ osee, Alij
ea imminente: ⁊ dū fieret, vt esaias ⁊ ezechiel,
Alij infra eā, vt daniel ⁊ abacuch Alij p̄ eā,
vt agge ⁊ zacharias. Factū est autē cū nabu
chodonosor durisset ī babylonē nobiliores
pueros iudeorū, ⁊ q̄sdā de semine regio, pul
ciores inter eos ⁊ doctiores q̄ stare possent
in palatio regis: vt ait ioseph, castrauit qd
etiā alijs gentibz q̄s vastauerat fecisse dīno
sciūt, Et tradidit eos p̄posito eunuchorū: ⁊
fecit eos erudiri puincialibz l̄ris p̄ter ⁊ chal
deis. Est autē chaldeā lingua eadē q̄ ⁊ syra p̄
pinqua hebreē, ⁊ iussit eis mīstrari cibos d̄
mēsa sua. Fuerūt autē inter eos q̄ttuor opti
mī de filijs iuda, daniel, ananias, misabel, ⁊
azarias, ⁊ mutauit eis rex noia, et dīci sunt
balthasar, sydrach, misach, ⁊ abdenago Bal
thasar at̄ erat nomē regij generis: qd̄ iposuit
danieli vt d̄t epiphani: eo q̄ iam cogitaret
de ei⁹ adoptiōe. Istis q̄ttuor p̄positi eunū
chorū specialē posuit p̄curatorē malazar. Hī
apposuerūt nō cōtaminari cibis gentiliū. Sz
cū cogeret eos malazar edere de cibis, ne vi
derent corā rege ceteris exiliores: dixerūt ad
eū, Tenta nos obsecro diebz decem, ⁊ da no
bis legumina ⁊ aquā, ⁊ p̄ bec p̄teplare vul
tus n̄ros, ⁊ reliq̄z q̄ vescunt cibo regio, ⁊ sic
videri sic facias nobiscū. Porro malazar tol
lebat cibaria ⁊ vinū eorū: ⁊ dabat eis legumi
na. Propter h̄ aie eorū erāt limpide, nō hebes
tes, p̄pter multitudinē ciborū, nec p̄fusa p̄ varie
tate ⁊ corpa eorū laboribz aptiora, ⁊ subito
facti sūt eruditi, qz dedit eis dñs sciam ⁊ dī
sciplinā: ⁊ p̄cipue danieli itelligētā visionū
⁊ somnlorū. Et exacti
tribz an̄is statuti sūt
in p̄spectu nabucho
donosor, et de oibz q̄
seiscitatus est rex ab
eis: inuenit in eis decuplū sup̄ cunctos arto
los et magos q̄ erāt in regno ei⁹. Et fuit da
niel in honore ī chal
dea: etiā vsqz ad das
rū ⁊ cyrū. Dicit termi
natur p̄ma danielis
pericopa. Sequunt̄
autē, ix, vel, x, q̄ visio
nes danielis dicunt̄

eo q̄ in eis vel ip̄e a
liq̄d viderit, vel visū
ab alio explanauerit.

p. r. distinctiōes dñi
sūt, nō dico libros,

Prima visio danielis,
Capitulum. II.

Oratio in anno se

Pcundo regni sui vidit nabucho
donosor somnū ⁊ p̄terit⁹ ē sp̄i
ritus ei⁹: ⁊ effugit ab eo somnū. Nec est in
telligēdus scōs annus regni ab origine: sed
a p̄summatiōe, Cōsummatū autē eius regnū
d̄r, postq̄z subiugatis sibi nationibz reliquis
ās israel duxit ab egypto, Conuocauit ḡ rex
cōfectores chaldeorū: ⁊ dixit ad eos, Cū
di somnū: s; ignoro
quid viderim, Qui
responderūt syriace,
Dicat rex somnium
seruis suis, ⁊ interp̄
tationē ei⁹ indicabi
mus, Et ait rex, Al
si somnium et eius coniecturā indicaueritis
mibi peribitis: et domus vestre publicabi
tur, Et dixerunt, Non est homo sup̄ terram
qui sermonē tuū possit implere excepti dñs:
quorū p̄uersatio nō est cum hominibz, Tūc
p̄cepit rex in ira magna vt interficerentur o
mnes sapientes babylonis, Et q̄rebarur da
niel ⁊ socij eius vt perirent, Quod cum acce
pisset daniel: ingressus rogauit regem vt da
ret ei tempus ad solutionē p̄ vnā noctē m̄,
vt d̄t iosephus, Et ingressus daniel ad do
mū cū socijs suis orauit deū, et p̄ visionē no
ctis reuelatū est ei mysterium, et benedicens
deū: ingressus est ad regē, Et ait ad eum rex
Poteris ne mihi somnū indicare et interp̄
tationem eius, Qui respondit, Non potest
hoc homo: sed est deus in celo reuelās my
steria: qui indicauit tibi que ventura sunt in
nouissimis t̄pibus, Visiones capitis tui, id
est cordis tui he sunt, In corde em̄ est sapiē
tia s̄m euangeliū: nō in capite s̄m p̄hm, Tu
cogitabas in stratu tuo quis post te mundū
teneret principatus: et ostendit tibi deus re
gnaturos, Videbas corā te statuā grandis
et terribile: cuius caput ⁊ collū erat ex auro,
ex ere, tibiē autē ferree, pedum quedam pars
ferrea, quedam fictilis Et abscisus est lapis
de monte sine manibz: ⁊ percussit statuā ī pedū

Ducusqz septē liber hic hebraice, deinde chaldaice vsqz ad vi sionē quā vidit in suis sub balthasar.

Nota qz multitudo ciborū hebetat, varietas p̄fundit īgeniū,

Qui regbāt sup̄ meo dos ⁊ plas q̄ ⁊ deles cert regnū babylōis,

Prima distinctio que nō d̄r visio, Hic, ei